SYBA Philosophy 2013 Pattern

Philosophy of Indian Saints - G2

(भारतीय संतांचे तत्वज्ञान)

MCQs (बहुपर्यायी प्रश्नसंच)

- डॉ. विजय शेडगे

1] ज्यांच्या करुणेला अंत नाही त्यांना काय म्हणतात?

a) देव

b) गुरू

c) संत

d) साधू

2] वेदकाळात कशाचे मूळ आढळते?

a) ज्ञानाचे

b) कर्माचे

c) चैतन्याचे

d) भक्तीचे

3] भावाला जास्त महत्व दिले जाते.

a) भक्तीमध्ये

b) सत्यामध्ये

c) शिवामध्ये

d) विज्ञानामध्ये

4] दया, क्षमा, शांती ही लक्षणे कोणास लागू पडतात?

a) भोंदूना

b) फकीरांना

c) विरक्तांना

d) संतांना

5] भक्तीची दोन मुले कोणती?

a) न्याय-संयम

b) सत्य-असत्य

c) ज्ञान-वैराग्य

d) चांगले-वाईट

6] परमार्थामध्ये कोणत्या वृत्तीची आवश्यकता असते?

a) स्वार्थी

b) नि:स्पृह

c) संशयी

d) निस्वार्थी

7] संत गुणातीत असतात म्हणजे काय?

a) ते सत्व, रज, तम गुणांच्या पलिकडे गेलेले असतात

b) ते चांदनासारखे असतात

c) ते सर्वांना ज्ञानी बनवतात

d) ते सुख दुःखाच्या पलिकडे गेलेले असतात

8] संतांचे वैभव कोणते?

a) अद्रोहता

b) तितिक्षा

c) अनवद्य

d) मृदुलता

9] संत कोणामुळे पावन होतात.

a) सत्य

b) अहिंसा

c) शांती

d) अस्तेय

10] नदी सागराशी एकरूप होते तसे संत कोणाशी एकरूप होतात?

a) मानावाशी

b) मानवेतरप्राण्यांशी

c) संसारी लोकांशी

d) भगवंताशी

11] संत वाङ्मयामध्ये कशाचा अविष्कार आहे?

a) मानवतेचा

b) करुणेचा

c) प्रेमाचा

d) संयमाचा

12] संतांच्या अभंगवाणीत कशाची धडपड आहे?

a) उद्धाराची

b) आत्मप्रगटीकरणाची

c) मांगल्याची

d) कल्याणाची

13] जे आत्म्याशी संलग्न असते त्याला काय म्हणतात?

a) जीवन

b) आत्मसुख

c) अध्यात्म

d) वरीलपैकी नाही

14] धर्म म्हणजे काय?

a) सद्भावना

b) सद्विचार

c) सदाचार

d) वरीलपैकी सर्व

15] वारकरी संप्रदायाचा पाया कोणी रचला?

a) तुकाराम

b) नामदेव

c) एकनाथ

d) ज्ञानदेव

16] बसवेश्वरांनी ‘शिव’चा अर्थ काय सांगितला?

a) स्वयंप्रकाशी

b) अशुभ कमी करणारा

c) चांगला

d) शुभ

17] बसवेश्वरांचा एकेश्वरवाद कशाचा आत्मा आहे?

a) संतांचा

b) विश्वाचा

c) वेदांचा

d) भक्तीचा

18] बसवेश्वरांनी ईश्वराला कशाचे निमित्त कारण मानले?

a) मानवाचे

b) संतांचे

c) अचिंत्यशक्तीचे

d) जगाचे

19] बसवेश्वरांनी ब्रह्माला कोणती पारिभाषिक संज्ञा दिली?

a) काल

b) गती

c) स्थल

d) जग

20] बसवेश्वरांचा देव व भक्त संबंधाला काय म्हणतात?

a) षड्स्थलसिद्धांत

b) साधकसिद्धांत

c) ज्ञानसिद्धांत

d) साधनासिद्धांत

21] निष्काम भावाने शिवाला जे जे अर्पण केले जाते त्याला काय म्हणतात?

a) निष्ठा-फल

b) प्रसाद

c) निष्ठेतील अवधान

d) वरीपैकी नाही

22] जन्म-मृत्यू-विवाह प्रसंगी उपस्थित असतात त्यांना काय म्हणतात?

a) लिंगायत

b) वीरशैव

c) जंगम

d) गुरू

23] गणाचार म्हणजे काय?

a) शिवनिंदा सहन न करणे

b) कोणाचीही निंदा करणे

c) एकत्र राहणे

d) सदाचारसंपन्न जीवन

24] वीरशैवांच्या दैनंदिन विधीचे मार्गदर्शन कोण करतात?

a) स्थलकट्टू

b) गुरुस्थल

c) लिंगधारक

d) जंगमाचल

25] बसवेश्वरांची प्रवृत्ती व निवृत्ती विषयक दृष्टीकोन सांगा.

a) भृत्याचार

b) गणाचार

c) कायकवेकैलास

d) विरक्त

26] कर्नाटकात कोणते दान केले जाते?

a) भूदान

b) अन्नदान

c) संपत्तीदान

d) वरीलपैकी सर्व

27] वैष्णव संप्रदायाचे वैशिष्ट्य कोणते?

a) समन्वयाची भावना

b) दयाभावना

c) सामंजस्यभावना

d) तदाकार भावना

28] विरक्त वृत्तीने जगणारे तपस्वी कोणते?

a) शैव

b) सूफी

c) वैष्णव

d) फकीर

29] सूफी साधू कोणत्या प्रकारचे अभंग म्हणतात?

a) पदे

b) कव्वाल्या

c) भेदिक

d) वरीलपैकी नाही

30] संत कबिरांचा गोविंद कोणता?

a) महादेव

b) विष्णू

c) राम

d) इंद्रियरुपी चेतना

31] प्रत्येक माणसाला कशाचे भय असते?

a) देवाचे

b) नीतीचे

c) मरणाचे

d) कर्माचे

32] परमेश्वराला निर्देश करताना गुरू नानक कोणता शब्द वापरतात?

a) एक ओंकार

b) अल्ला

c) बंदा

d) राम

33] परमेश्वर 'अकाल' म्हणजे कसा आहे?

a) गुणातीत

b) कालातीत

c) स्वयंभू

d) निर्गुण

34] भक्तिमार्गातील प्रेमाला गुरूनानकांनी कोणते रूप दिले?

a) सगुणरूप

b) निर्गुणरूप

c) मानवीरुप

d) वरीलपैकी नाही

35] 'संतुलीत अवस्थेला' गुरुनानक काय म्हणतात?

a) चेतना

b) विभू

c) मोक्ष

d) सहज

36] संत ज्ञानदेव कुंडलिनी जागृतीला काय म्हणतात?

a) आनंद

b) चिदानंद

c) परमानंद

d) स्वरूपानंद

37] अद्वैत वेदांताचे जनक कोण?

a) निबार्काचार्य

b) माध्वाचार्य

c) शंकराचार्य

d) स्वरूपानंद

38] नाथ संप्रदाय म्हणजे काय?

a) पतीतांना पावन करण्याचा मार्ग

b) उद्धाराचा मार्ग

c) मोक्षाचा मार्ग

d) कल्याणाचा मार्ग

39] संत ज्ञानदेवांनी कोणत्या पंथाची स्थापना केली?

a) महानुभाव पंथ

b) चैतन्य पंथ

c) आनंद संप्रदाय

d) वारकरी पंथ

40] विश्वात्मक परमेश्वराकडे संत ज्ञानदेवांनी काय मागितले?

a) पसायदान

b) मोक्ष

c) सुख

d) ऐश्वर्य

41] ध्येय, ध्याता व ध्यान ही त्रिपुटी नष्ट झाल्यावर संत तुकारामांना कशाचे ज्ञान झाले?

a) जगाचे

b) परमात्म्याचे

c) मानवाचे

d) आत्म्याचे

42] संत तुकारामांचे सासर कोणते?

a) पंचप्राण

b) पंचविषय

c) पंचतत्वे

d) संसार

43] धर्मसंथापणेसाठी त्रेतायुगातील रामाने कोणाचा वध केला?

a) रावणाचा

b) कंसाचा

c) दुर्योधनाचा

d) कर्णाचा

44] वारकरी संप्रदायाची प्रस्थानत्रयी कोणती?

a) रामायण-महाभारत-गीता

b) संत तुकाराम गाथा-एकनाथी भागवत -ज्ञानेश्वरी

c) रामचरितमानस-धर्मसिंधू- विचारसागर

d) वरीलपैकी नाही

45] सामाजिक प्रबोधनासाठी संत तुकारामांनी कोणते माध्यम वापरले?

a) भजन

b) कीर्तन

c) भारुड

d) कव्वाल्या

46] संत बहिणाबाईंचे गुरू कोण?

a) रामदास

b) ज्ञानदेव

c) तुकाराम

d) चांगदेव

47] ओमपासून कोणाचा उगम झाला?

a) सत्याचा

b) ज्ञानाचा

c) कर्माचा

d) वेदांचा

48] संत बहिणाबाईंच्या मते प्रपंचाचे मूळ आश्रयस्थान कोणते?

a) माया

b) सत्य

c) अनवक्ष्य

d) तितिक्षा

49] तत्वम्असि म्हणजे काय?

a) जग मिथ्या आहे

b) ते तू आहेस

c) अज्ञानजन्य ज्ञान

d) विषयासक्त मन

50] संत बहिणाबाईंच्या मते वेदप्रतिपाद्य कर्म करून कशाची प्राप्ती होते?

a) ज्ञानाची

b) ब्राह्मची

c) मायेची

d) विज्ञानाची

51] 'दासबोध' ग्रंथ कोणी लिहिला?

a) रामदास

b) तुकाराम

c) एकनाथ

d) नामदेव

52] समर्थ रामदासांनी अविनाशी कोणाला म्हटले आहे?

a) सत्य

b) ब्रह्म

c) ज्ञान

d) पाप

53] रामदासांनी प्रपंचाला कशाचा पाया मानले?

a) ज्ञानाचा

b) स्वधर्मचा

c) परमार्थाचा

d) सुखाचा

54] समर्थांच्या मते आत्मज्ञान करुन घेणे म्हणजे काय?

a) विवेक

b) अविवेक

c) संयम

d) शहाणपण

55] नानात्व हा कोणाचा स्वभाव आहे?

a) ब्रह्मचा

b) मायेचा

c) ज्ञानेचा

d) अज्ञानाचा

56] व्यवहारी जगात अल्पायुषी कोण असते?

a) माणूस

b) प्राणी

c) वनस्पती

d) सत्य

57] माहेश्वरस्थलात भक्त कशाचे पालन करतो?

a) सत्याचे

b) शिवाचे

c) नीती नियमांचे

d) सुंदराचे

58] भय ही संकल्पना काय स्पष्ट करते?

a) अज्ञान

b) पार्थिव इच्छा

c) दुःख

d) आध्यात्मिकता

59] संत ज्ञानदेवांचे गुरू कोण?

a) चांगदेव

b) तुकाराम

c) रामेश्वरभट्ट

d) निवृत्तीनाथ

60] समर्थ रामदासांनी कोणत्या पंथाची स्थापणा केली?

a) रामदासी

b) वारकरी

c) महानुभाव

d) नाथ

61] संतांची लक्षणे कोणती?

a) दया, क्षमा, शांती, समदृष्टी

b) काम, क्रोध, लोभ, मत्सर

c) द्वेष, परनिंदा, अपकारी, विकारी

d) आसक्त, स्वार्थी, अशांत, विषमदृष्टी

62] भक्तीचा सर्वश्रेष्ठ आदर्श कोणता?

a) मानवावरील निरपेक्ष प्रेम

b) कुटुंबावरील निरपेक्ष प्रेम

c) गोपींचे श्रीकृष्णावरील प्रेम

d) वरीलपैकी नाही

63] परमार्थ प्राप्ती साठी आवश्यक असणाऱ्या तीन गोष्टी सांगा.

a) मनुष्ययोनीत जन्म, मोक्षाची इच्छा, संत सभागम

b) भगवंतावरील निरपेक्ष प्रेम, दया, समता

c) सकामवृत्ती, अहंकार, दुराचारी वृत्ती

d) विषयासकत, अनासकत, लोभ

64] संत सामाजिक-सांस्कृतिक सुधारक आहेत कारण

a) मानवामध्ये कलह निर्माण करतात.

b) मानवामध्ये वैचारिक प्रदूषण निर्माण करतात.

c) मानवाला अंध:श्रद्धेच्या खाईत लोटतात.

d) संत मानेची व समतेची शिकवण देतात.

65] भक्ती म्हणजे काय?

a) माणसावरील सापेक्ष प्रेम

b) भागवंतावरील निरपेक्ष प्रेम

c) दैत्यमूलक प्रेम

d) अज्ञानमूलक प्रेम

66] बसवेश्वरांचे आराध्य दैवत कोणते?

a) रामेश्वर

b) संगमेश्वर

c) लिंगेश्वर

d) कुडलसंगमदेव

67] बसवेश्वरांच्या शिवा चे दोन भाग कोणते?

a) 1)जीव 2)जगत्

b) 1)ब्रहम 2)चैतन्य

c) 1)लिंग 2)अंग

d) 1)सत्य 2)परतत्व

68] बसवांचे अंतिम ध्येय सांगा.

a) परशिवाशी एकरूप होणे

b) जीवाशी एकरूप होणे

c) मनाशी एकरूप होणे

d) देवाशी एकरूप होणे

69] लिंग म्हणजे काय?

a) लिंग म्हणजे खूण होय

b) लिंग म्हणजे गमक होय

c) लिंग म्हणजे ईश्वर होय

d) चैतन्यमय शिव म्हणजे लिंग होय

70] 'जंगम' म्हणजे काय?

a) साक्षात्काराचे ज्ञान म्हणजे जंगम होय

b) दिशागुरु म्हणजे जंगम

c) सद्गुरु म्हणजे जंगम

d) वरीलपैकी सर्व

71] वैष्णव संप्रदायाचे तत्वज्ञान कोणते?

a) द्वैत तत्वज्ञान

b) अद्वैत तत्वज्ञान

c) द्वैता द्वैत तत्वज्ञान

d) विशिष्ठाद्वैत

72] सूफी म्हणजे कोण?

a) अज्ञानाचा मळ साफ करून स्वच्छ निर्मळ झालेला तो सूफी

b) सर्वांगाने स्वच्छ न झालेला तो सूफी

c) कायावाचा मनाने स्वच्छ झालेला तो सूफी

d) फकीर म्हणजे सूफी

73] संत कबीरांनी परमेश्वराचा उल्लेख कोणत्या शब्दात केला आहे?

a) अल्ला

b) राम

c) बंदा

d) खुदा

74] "अलक निरंजन" म्हणजे काय?

a) जो परमात्मा कधीही जन्मत नाही व मरत नाही त्याचा व जगाचा संबंध नाही तो अलक निरंजन

b) अलक निरंजन म्हणजे भिक्षामंत्र

c) अलक निरंजन म्हणजे आभास

d) वरीलपैकी नाही

75] संत कबीरांनी भक्तीच्या क्षेत्रात कोणाला महत्त्व दिले आहे?

a) ईश्वराला

b) सद्गुरुला

c) अल्लाला

d) रामाला

76] संत कबीरांचा ‘राम’ कुठे राहतो?

a) मस्जिद

b) मंदिर

c) मानवाच्या ह्रदयात

d) विश्वात

77] ‘हुकूम’ म्हणजे काय?

a) **सर्व चराचर अस्तित्वाला अधिष्ठान देणारी तत्व**

b) प्रचीती क्षमतेचे तत्व

c) निसर्ग समरूपतेचे तत्व

d) कार्यकारणाचे तत्व

78] ‘भय’ म्हणजे काय?

a) ईश्वराचा कायदा

b) मानवी वर्तनाचा कायदा

c) विश्वाचा कायदा

d) चराचर सृष्टीचे नियमन करणारा कायदा

79] शीखांचा धर्मग्रंथ कोणता?

a) ‘भागवत’

b) ‘भगवद्गीता’

c) ‘ज्ञानेश्वरी’

d) ‘गुरुग्रंथसाहेब’

80] गुरुनानकांची 'सहज अवस्था' सांगा.

a) आपल्या मूळ स्वरूपाची जाणीव होणे म्हणजे सहज अवस्था होय

b) आपल्या स्वस्वरूपाची जाणीव होणे

c) आपल्या भूतकाळाची जाणीव होणे

d) आपल्या सामर्थ्याची जाणीव होणे

81] 'श्री गुरुग्रंथसाहेब' ग्रंथामध्ये किती गुरुलेखकांची वचने आहेत?

a) 25

b) 31

c) 41

d) 36

82] गुरुनानकांचे तत्वज्ञानाचे स्वरूप कसे आहे?

a) निवृत्तीपर

b) प्रवृत्तिपर

c) सद्प्रवृत्तिपर

d) मोक्षपर

83] गुरुनानकांच्या मते "कीरत करो" म्हणजे काय?

a) दुसऱ्याने दिलेल्या दानावर जगणे

b) कर्म करण्यावर भर देणे

c) कर्म न करण्यावर भर दिला आहे

d) वरीलपैकी नाही

84] शैव दर्शनात कोणत्या परमेश्वराला मानतात?

a) विष्णू

b) गणपती

c) शिव

d) कृष्ण

85] ब्रह्म म्हणजे काय?

a) जाणीव

b) अनुभव

c) आकृती

d) वरीलपैकी नाही

86] संत ज्ञानदेवांचा प्रसिद्ध ग्रंथ कोणता?

a) भागवत

b) भगवद्गीता

c) ज्ञानेश्वरी

d) भारतीय तत्वज्ञान

87] संत ज्ञानदेवांची ईश्वराची तीन रूपे सांगा.

a) सगुण - निर्गुण - गोविंद

b) सर्वात्मक - विश्वात्मक - विश्वत्तीर्ण

c) सत्य - ज्ञान - आनंद

d) सत् - चित् - जाणीव

88] प्रेम हे मूकस्वादनवत असते म्हणजे काय?

a) मुक्याच्या तोंडात मारल्यासारखे

b) मुक्याने साखर खाल्ल्यासारखे

c) मुक्याने गाणे गायल्यासारखे

d) वरीलपैकी नाही

89] नारदांची भक्तीची व्याख्या सांगा.

a) ‘अहम् ब्रम्हास्मि’

b) ‘सर्वम् खलूइंदमब्रहम’

c) ‘अयमात्मा ब्रहम’

d) ‘सात्वस्मिन परमप्रेमस्वरूपा’

90] संत ज्ञानदेवांची भक्ती योगाची व्याख्या सांगा.

a) अणू रेणू ये थोकडा

b) जें जें भेटे भूत | ते ते मानिजे भगवंत |

c) आता विश्वात्मके देवे| येणे वाग्यज्ञे तोषावे |

d) तया सर्वात्मका ईश्वरा

91] संत तुकारामांच्या करूणेतला परमोच्च भाव कोणता?

a) भेटी लागे जीवा लागलीसे आस

b) कन्या सासुऱ्याशी जाय

c) जें जें भेटे भूत | ते ते मानिजे भगवंत |

d) आता उरलो उपकारापूरता

92] संत तुकारामांचे जीवन कार्य कोणते?

a) धर्माचे पालन | करणे पाखंड खंडण

b) जगाच्या कल्याणा | संतांच्या विभूती

c) देह जावो अथवा राहो | पांडुरंगी दृढ भावो

d) धन्य आजि दिन | झाले संतांचे दर्शन

93] अक्षर पुरुष म्हणजे काय?

a) अनेक प्रकारचे जन्म घेणारे जीव

b) नाश पावणारे शरीर

c) अक्षर स्वरूपाचे ज्ञान

d) वरीलपैकी नाही

94] क्षर पुरुष म्हणजे काय?

a) अक्षर स्वरूपाचे ज्ञान

b) नाश पावणारे शरीर

c) धर्माचे रक्षण करणारे पुरुष

d) नीतीचे पालन करणारे पुरुष

95] स्वधर्म संस्थापनेसाठी संत तुकारामांनी काय केले?

a) पाखंड खंडण केले

b) धर्माचे पालन केले

c) पुरुषार्थाचे पालन केले

d) नीती नियमांचे पालन केले

96] संत तुकारामांच्या मते पाचवा पुरुषार्थ कोणता?

a) मुक्ती

b) शक्ती

c) विरक्ती

d) भक्ती

97] संत तुकारामांच्या अभंगानी जनमानसात कशाची निर्मिती केली?

a) भक्तीची

b) चांगल्या विचारांची

c) आत्मविश्वासाची

d) ढोंगीपनाची

98] "संतकृपा झाली| इमारत फळा आली|" हा अभंग कोणाचा आहे?

a) संत तुकाराम

b) संत ज्ञानदेव

c) संत नामदेव

d) संत बहिणाबाई

99] आत्मज्ञानी माणसाला कशाचा अधिकार असतो?

a) धर्माचा

b) वेदांचा

c) तृप्तीचा

d) स्मृतीचा

100] परमात्म्याच्या इच्छाशक्तीला काय म्हणतात?

a) अविद्या

b) परविद्या

c) माया

d) सद्गुण

101] ब्रहम एकच आहे या मताला काय म्हणतात?

a) अद्वैत

b) द्वैत

c) द्वैता द्वैत

d) विशिष्ठाद्वैत

102] ज्याला ब्रह्मज्ञान झाले त्याला काय म्हणतात?

a) खरा ब्रह्मदेव

b) खरा महेश

c) खरा ब्राम्हण

d) खरा ज्ञानी

103] “आत्मा म्हणजे देह नव्हे” हा विचार संत बहिणाबाईंनी कोणत्या रूपकात मांडला आहे?

a) पंचतत्वाचा पाळणा

b) कृष्णाचा पाळणा

c) तळहाताचा पाळणा

d) रामअवताराचा पाळणा

104] संत बहिणाबाईंनी सांगितलेल्या अध्यात्मिक पतिव्रत्याचे स्वरूप सांगा.

a) पती हा स्त्रीचा देव आहे

b) काया वाचा मने पतीशी शरण

c) स्वपती ओळखणे

d) वरीलपैकी सर्व

105] संत बहिणाबाईंच्या मते ज्ञानयोग म्हणजे काय?

a) ब्रह्मप्राप्ती

b) आत्मज्ञानाची प्राप्ती

c) परमेश्वर प्राप्ती

d) मोक्षप्राप्ती

106] संत बहिणाबाईंचा मते कर्मयोग म्हणजे काय?

a) कर्म ईश्वरार्पण करणे

b) कर्म संयमाने करणे

c) कर्म आसक्त बुद्धीने करणे

d) कर्म फळाची अपेक्षा न करणे

107] संत बहिणाबाईंचा भक्तियोग सांगा.

a) माणसाच्या वचनावर विश्वास ठेवणे

b) देवाच्या अस्तित्वावर विश्वास ठेवणे

c) संताच्या वचनावर विश्वास ठेवणे

d) वरीलपैकी नाही

108] समर्थ रामदासांच्या मते जग कोणत्या तीन तत्वांपासून बनले आहे?

a) निश्चल- चंचल- जड

b) सत्य- चैतन्य- अविनाशी

c) सगुण-निर्गुण- विकारी

d) अविकारी- अदृष्य- सदृश्य

109] समर्थ रामदासांनी कोणता ग्रंथ लिहिला?

a) रामचरितमानस

b) शुकाष्टक

c) ब्रह्साम्राज्यदिपिका

d) दासबोध

110] मायेचा स्वभाव सांगा.

a) अखंडित्व

b) नानात्व

c) स्वरूपत्व

d) विश्वत्व

111] पंचमहाभूते कोणती?

a) काम, क्रोध, लोभ, दंभ, अहंकार

b) सत्य, अस्तेय, ब्रह्मचर्य, विवेक, संयम

c) पृथ्वी, आप, तेज, वायू, आकाश

d) वरीलपैकी नाही

112] समर्थांनी परमार्थाचा पाया कोणता मानला?

a) स्वधर्म

b) राष्ट्रधर्म

c) विश्वास

d) प्रपंच

113] सर्व आश्रमांचे मूळ कोणते?

a) गृहस्थाश्रम

b) वानप्रस्थ

c) संन्यास

d) ब्रह्मचर्य

114] समर्थ रामदासांनी विवेकाचे फळ कोणते सांगितले आहे?

a) दुःख

b) सुख

c) मोक्ष

d) मुक्ति

115] समर्थांनी अविवेकाचे फळ कोणते सांगितले आहे?

a) दुःख

b) सुख

c) ज्ञान

d) वैराग्य

116] बसवेश्वरांचा धर्म कोणता?

a) महाराष्ट्र धर्म

b) ख्रिश्चन धर्म

c) वीरशैव धर्म

d) मानवता धर्म

117] बसवेश्वरांचे तत्वज्ञान कोणत्या स्वरूपाचे आहे?

a) एकेश्वरवादी

b) सर्वेश्वरवाद

c) द्वैतवादी

d) विशिष्टाद्वैतवादी

118] सूफी बैरागी वृत्तीने कसे असतात?

a) आसक्त

b) विरक्त

c) लोभी

d) त्यागी

119] संत कबीरांचा 'राम' कसा आहे?

a) सगुण

b) निर्गुण

c) व्यापक

d) सर्वात्मक

120] संत कबीरांचे गुरु कोण?

a) गुरु रामानंद

b) गुरु परमानंद

c) गुरु विवेकानंद

d) गुरु गोविंद

121] भक्ती म्हणजे काय?

a) मानवावरील निरपेक्ष प्रेम म्हणजे भक्ती.

b) संतांवरील सापेक्ष प्रेम म्हणजे भक्ती.

c) भगवंतावरील निरपेक्ष प्रेम म्हणजे भक्ती.

d) स्वतःवरील सापेक्ष प्रेम म्हणजे भक्ती.

122] संत सामाजिक सांस्कृतिक सुधारक आहेत कारण.....

a) मानवामध्ये कलह निर्माण करतात.

b) संत मानवतेची व समतेची शिकवण देतात.

c) मानवामध्ये वैचारिक प्रदूषण निर्माण करतात.

d) मानवाला अंध:श्रध्देच्या खाईत लोटतात

123] परमार्थप्राप्तीसाठी आवश्यक असणाऱ्या तीन गोष्टी सांगा.

a) मनुपययोनीत जन्म,मोक्षाची इच्छा,संतसमागम.

b) भगवंतावरील निरपेक्ष प्रेम, दया, समता.

c) सकाममवृत्ती, अहंकार, दुराचारीवृत्ती.

d) विषयासक्त, अनासक्त, अहंकारी.

124] संतांची लक्षणे कोणती?

a) दया, क्षमा, शांती, समदृष्टि.

b) काम, क्रोध, लोभ, मत्सर.

c) द्वेष, परनिंदा, अपकरी, विकारी.

d) आसक्त, स्वार्थी, अशांत, विषमदृष्टी.

125] बसवेश्र्वरांच्या शिवाचे दोन भाग कोणते?

a) 1) लिंग 2) अंग.

b) 1) जीव 2) जगत.

c) 1) ब्रहम् 2) चैतन्य.

d) 1) सत्य 2) परतत्व.

126] जंगम म्हणजे काय?

a) दिक्षागुरु म्हणजे जंगम.

b) साक्षात्काराचे ज्ञान म्हणजे जंगम.

c) सद्गुरू म्हणजे जंगम.

d) वरील पैकी सर्व.

127] कायक सिद्धांत म्हणजे काय?

a) मनाने केलेले कपट.

b) वाचेने केलेले कपट.

c) शरीराने केलेले कपट.

d) बुध्दीने केलेले कपट.

128] जंगमाचल म्हणजे काय?

a) जंगमाचे भक्ताच्या घरी येणे.

b) कुंडलसंगम देवाची प्राप्ती.

c) लिंग धारण करणे.

d) कर्मयोगाला प्राधान्य देणे.

129] संत कबीरांनी परमेश्वराचा उल्लेख कोणत्या शब्दात केला आहे.

a) अल्ला.

b) राम.

c) बंदा.

d) खुदा.

130] संत कबीरांनी भक्तीच्या क्षेत्रात कोणाला महत्व दिले आहे.

a) सद्गुरुला.

b) ईश्वराला.

c) अल्ला.

d) रामाला.

131] सूफी म्हणजे काय?

a) फकीर म्हणजे सूफी.

b) कायावाचा मनाने स्वच्छ झालेला तो सूफी.

c) सर्वांगाने स्वच्छ न झालेला तो सूफी.

d) अज्ञानाचा मळ साफ करून स्वच्छ निर्मळ झालेला तो सूफी.

132] अलकनिरंजन म्हणजे काय?

a) जो परमात्मा कधीही जन्मत नाही व मरत नाही त्याचा व जगाचा संबंध नाही तो अलकनिरंजन.

b) अलकनिरंजन म्हणजे भिक्षामंत्र.

c) अलकनिरंजन म्हणजे आभास.

d) वरील पैकी नाही.

133] हुकूम म्हणजे काय?

a) निसर्ग समरुपतेचे तत्व.

b) सर्व चराचर अस्तित्वाला अधिपठान देणारे तत्व.

c) प्रचितीक्षमतेचे तत्व.

d) कार्यकारणाचे तत्व.

134] भय म्हणजे काय?

a) मानवी वर्तनाचा कायदा.

b) ईश्वराचा कायदा.

c) **चराचर सृष्टीचे नियमन करणारा दैवी कायदा**.

d) विश्वाचा कायदा.

135] गुरुनानकांची सहजअवस्था सांगा.

a) आपल्या स्वस्वरूपाची जाणीव होणे.

b) आपल्या सामर्थ्याची जाणीव होणे.

c) आपल्या भूतकाळाची जाणीव होणे.

d) आपल्यामुल स्वरूपाची जाणीव होणे.

136] गुरुनानकांच्या मते करीत करो म्हणजे काय?

a) कर्म करण्यावर भर देणे.

b) दुसऱ्याने दिलेल्या दानावर जगणे.

c) कर्म न करण्यावर भर दिला आहे.

d) वरील पैकी नाही.

137] संत ज्ञानदेवांनी कोणत्या ईश्वराला पसायदान मागितले.

a) सगुण ईश्वर.

b) निर्गुण ईश्वर.

c) गुणतीत ईश्वर.

d) विश्वात्मक ईश्वर.

138] संत ज्ञानदेवांनी ईश्वराची कोणती रूपे मानली.

a) विश्वात्मक.

b) सर्वात्मक.

c) विश्वोत्तीर्ण.

d) वरील पैकी सर्व.

139] संत ज्ञानदेवांवाची भक्तियोगाची व्याख्या सांगा.

a) आता विश्वात्मके देवो। येणे वाग्यत्मे तोषावे

b) अणू रेणू ये थोकडा

c) तया सर्वात्मका ईश्वरा

d) जें जें भेटे भूत। ते ते मानिजे भगवंत

140] संत ज्ञानदेवांच्या मते 'अलख निरंजन' म्हणजे काय?

a) ईश्वराचे अमूर्त तत्व

b) ईश्वराचे मूर्त तत्व

c) साक्षात्काराचे ज्ञान

d) वरीलपैकी नाही

141] संत तुकारामांची ईश्वर संकल्पना कोणती?

a) अणू रेणू ये थोकडा

b) जें जें भेटे भूत

c) जन नोहे अवघा जनार्दन

d) घट घट में साई रमता

142] स्वधर्म संस्थापनेसाठी संत तुकारामांनी काय केले?

a) धर्माचे पालन केले

b) पुरुषार्थाचे पालन केले

c) पाखंड खंडण केले

d) नीतीनियमांचे पालन केले

143] संत तुकारामांच्या करूणेतला परमोच्च भाव कोणता?

a) कन्या सासूऱ्याशी जाय

b) भेटीलागे जीवा

c) जें जें भेटे भूत

d) आता उरलो उपकारापूरता

144] संत तुकारामांचे जीवनकार्य कोणते?

a) जगाच्या कल्याणा। संतांच्या विभूती

b) धर्माचे पालन। करणे पाखंड खंडण।

c) देह जावो अथवा राहो

d) धन्य आजि दिन झाले संतांचे दर्शन

145] "आत्मा म्हणजे देह नव्हे" हा विचार संत बहिणाबाईंनी कोणत्या रुपकात मांडला आहे?

a) पंचतत्वाचा पाळणा

b) कृष्णाचा पाळणा

c) तळहाताचा पाळणा

d) वरीलपैकी नाही

146] संत बहिणाबाईंच्या अध्यात्मिक पतिव्रतयाचे स्वरूप सांगा.

a) पती हा स्त्रीचा देव आहे

b) कायावाचा मने पतीशी शरण

c) स्वपती ओळखणे

d) वरीलपैकी सर्व

147] संत बहिणाबाईंच्या मते वेदांचे स्वरूप कोणते?

a) वेद व ब्रम्ह एकच आहेत

b) वेद हेच ज्ञान

c) वेद हेच आत्म्याचे स्वरूप आहे

d) वरीलपैकी सर्व

148] समर्थ रामदासांचे 'शहानपण' म्हणजे काय?

a) आत्मज्ञान करून घेणे

b) संयम पाळणे

c) सत्य बोलणे

d) स्वस्वरूप कळणे

150] मायेचा स्वभाव सांगा.

a) अखंडित्व

b) नानात्व

c) स्वरूपत्व

d) विश्वत्व

151] समर्थांनी परमार्थाचा पाया कोणता मानला?

a) स्वधर्म

b) राष्ट्रधर्म

c) विश्वास

d) प्रपंच